

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אמנות ארץ ישראל - ב'apost; - מגרה, מבקרת, מאתגרת: אמנות  
מקומית עכשיו - 5344

תאריך עדכון אחרון 09-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תולדות האמנות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' רינה טלגם

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [rina.talgam@mail.huji.ac.il](mailto:rina.talgam@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' לאחר קביעה מראש

תאור כללי של הקורס:

היצירה המקומית מעוגנת בעולמות שסביבה ומתעמתת אתם באופן קבוע. מהו מקומם של האמנות, האדריכלות והעיצוב בשיח המקומי העכשווי? כיצד הם משקפים את המקום, את הזיכרון הקולקטיבי וההווה האישית, וזהות לאומית, דתית, אתנית, פוליטית, תרבותית ומגדרית? בקורס נבחן כיצד מגויסת האמנות המקומית לבניית זיכרון והיסטוריה כנקודת מוצא להמשכיות, מדוע וכיצד מצטטים אמנים מסורות אמנותיות מקומיות ומן החוץ מן העבר וההווה, וכיצד הם דוחים, מוחקים ומשכיחים, עורכים טרנספורמציות ומניפולציות, ונותנים פרשנות חדשה ליצירות. נדון במקומם של ייצוגי יופי ופריחה, קונפורמיות ונורמטיביות, מחאה, מרד ושברת כלים במישור האיש והקולקטיבי, ונעודד דיון ביקורתי ופתוח בסוגיות אלו ואחרות שבלב שיח התרבות הישראלית והפלסטינית.

מטרות הקורס:

הקורס מציע שיח פורה ועירני שמטרתו ללמוד את האמנות המקומית כשפה דינמית ומשתנה, גישות ותפיסות שונות המתקיימות בשדה האמנות, יכולת לעקוב אחרי תהליכים המתרחשים בו, וחשיבה ביקורתית עצמאית בקריאת דימויים חזותיים וטקסטים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה, יוכלו הסטודנטים לזהות מבחר יצירות, אמנים ותפיסות, ולהבין את הזיקה ההדדית בין אמנות לבין היבטים אחרים של התרבות והחברה בה נוצרו. הם ירכשו כלים לקריאה ביקורתית, לניתוח ופרשנות מושכלים, חשיבה יצירתית, וכתבה אקדמית

דרישות נוכחות (%) :

80% השתתפות פעילה בדיונים בכתה השתתפות בכל הסיורים.

שיטת ההוראה בקורס: דיון פתוח ביצירה המקומית בקונטקסט רחב. חומרים ודרכי למידה מוצעים במצגות בכיתה, באתר ב-Moodle ובפורום המנוהל על-ידי הסטודנטים. ביקור במוזיאונים ו/או גלריות וסיור לימודי לשם היכרות בלתי אמצעית של אתרים ויצירות. עבודה עצמית: חיפוש דימויים וקריאת טקסטים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

התרבות החזותית הישראלית והפלסטינית: שורשים במקום-מתחים בתרבות המקומית: בין מזרח למערב ובין מקומיות לאוניברסליות-גילוייה מחדש של הארץ: אירופה בירושלים - אוריינטליזם, אימפריאליזם, ומיסיונריות דתית-החיפוש אחר זהות בישות הישראלית-יהודית המתגבשת-כנעני, עברי, ישראלי

בניית אתוסים לאומיים, בין היסטוריה לזכרון, שכחה והשכחה  
-חלום ושבר  
-זהות אתנית, לאומית, דתית, תרבותית, חברתית, מגדרית  
-פמיניזם ואמנות נשים  
-הדרת מיעוטים וחריגים  
- מבט האמן כמתעד, נביא, מבקר ומוכיח  
-האמנות הישראלית והפלסטינית העכשווית: מיתוסים וזהויות בקונפליקט.

#### חומר חובה לקריאה:

פישר, י' (עורך), אמנות ואמנות בארץ-ישראל במאה ה-י"ט, מוזיאון ישראל, 1979.  
צלמונה, י', ת' מנור פרידמן, עורכים, קדימה: המזרח באמנות ישראל, ירושלים, 1988, 47-93.  
קרויאנקר, ד', "אוריינטלי יותר מהמזרח: גלגוליה של שפת הציטוטים הירושלמית", זמנים, 96, סתיו 2006.  
אלחנני, א', המאבק לעצמאות של האדריכלות הישראלית במאה ה-20, תל-אביב, 1998.  
עמר, מ', אמנות ישראלית בת זמנו; מקורות וזיקות, תל רביב, 2006.  
בן-צבי, ט', "שפת אם", י' נזרי, עורך, חזות מזרחית/שפת אם, הווה הנע בסבך עברו הערבי, הוצאת בבל, 2004.  
דקל, ט', ממוגדרות: אמנות והגות פמיניסטית, תל אביב, 2011, 182-210.  
עפרת, ג', שיבת ציון: מעבר לעקרון-המקום, תל אביב: זמן לאמנות, 2002.  
עפרת, ג', "כן תעשה לך..." ; תחיית היהדות באמנות הישראלית, קטלוג זמן לאמנות, תל אביב, 2003.  
צלמונה, י', 100 שנות אמנות ישראלית, ירושלים, 2010.  
-שפרבר, ד', ד' ליס, אוצרים, מתרונות: אמנות יהודית פמיניסטית, המשכן לאמנות ע"ש חיים אתר, עין חרוד, 2012.  
Ankori, G., Palestinian Art, London, 2006  
Boullata, K., Palestinian Art: From 1850 to the Present, Saqi Books, 2009.  
Kroyanker, D., Jerusalem Architecture, Jerusalem, 2002 (rev. ed.)

#### חומר לקריאה נוספת:

רשימת קריאת רשות ואתרי אינטרנט תינתן במהלך הקורס

#### מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %  
השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %  
נוכחות / השתתפות בסיור 20 %

#### מידע נוסף / הערות:

ביקור במוזיאונים/גלריות/סדנאות של אמנים בערים וחוצה להן בתאום עם הסטודנטים